

Big data, big recht

Big data komt niet meer voor in de hype cycle. Het is op het moment dat ik dit schrijf het internet der dingen en Industrie 4.0 waarover veel gedacht, geschreven en gepraat wordt. En tegen de tijd dat dit nummer van Computerrecht op de (digitale) mat ligt, zijn ook die hypes misschien alweer voorbij. Machine learning of de blockchain zouden weleens alle aandacht kunnen opeisen tegen die tijd. De ontwikkelingen lijken in deze eeuw te komen en gaan met de snelheid van het licht. Er is voor de ICT-juristen bijna niet tegenop te boksen. Hebben ze net de juridische context van een nieuwe ontwikkeling doordacht en denken ze voorzichtig (zo zijn juristen) na over een artikel, dan dient de volgende spannende ontwikkeling zich alweer aan. Tegelijkertijd is dat natuurlijk ook de charme van het meest dynamische rechtsgebied, het ICT-recht.

Komt deze special dan te laat? Nee, natuurlijk niet, precies op tijd. Nu de big data-hype voorbij is, begint immers de periode dat deze ontwikkeling ingezet gaat worden en ook gewone mensen met deze ontwikkeling geconfronteerd gaan worden. Big data wordt realiteit, is geen sciencefiction meer. Zo gaan die dingen namelijk. Zo ging het met het internet, zo ging het met de cloud, zo zal het gaan met big data. Misschien dat alleen kunstmatige intelligentie in het recht een uitzondering op die regel is. Een goede juridisch redenerende computer blijkt al jaren behoorlijk lastig en dat zal naar mijn mening nog wel even zo blijven. Ook al is de belangstelling voor kunstmatige intelligentie in het recht aan een opvallende revival bezig.

De special die voor u ligt begint met een inleiding over big data en het recht door Anne Lafarre van Tilburg University. Zij legt kort uit wat wij onder big data verstaan in het kader van deze special en geeft daarbij aan dat big data in het recht twee rollen speelt. Het is het onderwerp van discussies over verschillende juridische aspecten – deze special – en het kan toegepast worden in het juridische domein, legal analytics. Het laatste is wellicht voor een toekomstige speciale bijdrage van dit blad.

Arno Lodder en Marc Schuilenborg van de Vrije Universiteit vervolgen met een verkenning van de juridische context van het inzetten van tools ter vergaring van op het internet aanwezige big data om deze, na analyse, te gebruiken voor de ondersteuning van de opsporingspraktijk.

Uiteraard ontbreekt de privacy niet. Wat blijft er immers nog over van onze privacy in een wereld van big data, waarin door het verzamelen van heel veel niet aan personen gerelateerde gegevens toch individuen geïdentificeerd kunnen worden? Nicole Wolters Ruckert en Leonie van Sloten van Kennedy Van der Laan zien big challenges voor privacy.

Jenneke Evers van de Universiteit Leiden gaat vervolgens in op ontwikkelingen die plaatsvinden bij de overheid. Ontwikkelingen waarbij big data-technieken worden ingezet om de immer uitdijende databases vol informatie te analyseren en mogelijke fraudeurs gesignaleerd kunnen worden of om het gedrag van mensen te manipuleren waardoor zij zich bijvoorbeeld milieuvriendelijker gaan gedragen. Ook een onderwerp met een sterke privacycomponent.

Daaraan lijkt niet te ontkomen bij big data. Dat blijkt ook het laatste artikel van Martine de Koning – advocate bij Kennedy Van der Laan en redactielid van dit tijdschrift – waarin mededinging centraal staat, maar waaruit blijkt dat ook daarbij niet voorbij gegaan kan worden aan persoonsgegevens.

Gaat big data leiden tot nieuw recht, tot big recht?

Leo van der Wees